

ביצה יא. (משנה) עד יב. (משנה)**דיני מוקצה**

מוקצה מחמת חסרון כיס: חפץ יקר שלא משתמשים בו שלא לצורך הייעודי שלו - חפץ זה הינו מוקצה ואסור להזיזו לשום צורך שהוא

כלי שמלאכתו לאיסור: חפץ שייעודו המקורי הוא לשימוש האסור בשבת אולם ניתן להשתמש בו גם לצרכים אחרים (המותרים בשבת) - חפץ מותר לטלטול כדי להשתמש בו שימוש מותר (לצורך גופו) או כדי לפנות מקום (לצורך מקומו) האיסור היחידי הוא להזיזו כדי לשמור עליו שלא ינזק. (לכן מותר להזיז עט שמונח על השולחן כדי לפנות את השולחן אך לא כדי להגן על העט שלא ירטב)

הסבר משנתינו

מכתשת - הגמרא במסכת שבת מציעה שני הסברים להבנת משנתנו. ההסבר הראשון (שבעקבותיו הלך רש"י) מניח שהמכתשת היא כלי שמלאכתו לאיסור (ב"ש סברו שאין לטלטלו בשום מצב וב"ה סברו שמותר לטלטלו לצורך שימוש מותר בגופו) ההסבר השני (שבעקבותיו הלך תוס') מניח שהמכתשת היא מוקצה מחמת חסרון כיס (ב"ש אסרו כל שימוש בו וב"ה התירו להשתמש בו מחמת שמחת יו"ט)

משנה

נטילת מכתשת - כדי לחתוך עליה בשר?

ב"ש: אסורה

ב"ה: מותרת (ברייתא: ולאחר שחתך בשר אסור לטלטלו)

נתינת עור בהמה - במקום שידרסו עליו

ב"ש: אסורה (ואם יש כזית בשר - מותר).

ב"ה: מותרת. (כדי שלא ימנע מלשחוט)

ובכלי שמייוחד לחתוך עליו בשר (ולפי אחת הלשונויות אפי' בכלי חדש):

מותר, (כיוון שכבר שחט את הבהמה - אין חשש שיתחרט ולא ישחוט)

וכשיש חשש לחרטה ב"ש אוסרים - לכן:

אין מוליכין טבח וסכין לבהמה (ולהיפך).
אין מוליכין תבלין ומדוך למקום המדוכה (להיפך)

ומותר למלוח ע"ג העור בשר לצלי, למרות שהמלח נופל על העור ומעבדו.

ובתנאי שהמליחה תהיה בכמות מועטה

ברייתא

חלבים של בהמה שנשחטה ביו"ט:

חכמים: אסור למלוח או להפך אותם. (אם יתירו - עלול לבוא למולחם)
ר' יהושע: מותר לשוחטון ברוח ע"ג יתידות. (כדי שלא ימנע מלשחוט)

כאן מוכח שעושה זאת כדי שלא יסריח (ולכן חששו שיבואו להתיר גם מליחה)

במשנה (נתינת עור שידרסוהו) יחשבו שעושה זאת לצורך יו"ט, כדי שיוכל לשכב. (ולכן לא חוששים שיבואו להתיר גם מליחה).

יש 2 מסורות כאיזו דעה פסק רב מתנה.

כיצד ניתן למלוח חתיכת בשר עודפת ביו"ט:

שמואל: למלוח יחד עם חתיכה שמתכנן לאכול.

רב אדא בר אהבה: ע"י הערמה (לאחר שמולח חתיכה אחת אומר שבעצם מעדיף לאכול חתיכה אחרת שטרם נמלחה)

העמדת המחלוקת	משנה
כשיש ציר מהצד: לכולם אסור. (כי דומה לבניין - רש"י)	<p>דלתות תיבות וארונות (שבתוכם אוכל):</p> <p>ב"ש: אסור להסירם.</p> <p>ב"ה: מותר אף להחזירם.</p>
כשיש ציר באמצע: מחלוקת ב"ש וב"ה (האם לגזור משום מקרה שבו הציר מהצד).	
כשאין ציר: לכולם מותר.	
רשב"א (בברייתא): ב"ש מתירים להסיר, אך אוסרים להחזיר.	

דברים שהתירו סופן (שאינו צורך יו"ט) משום תחילתן (שהוא צורך יו"ט), כדי שלא ימנע מלעשות את תחילתן:

הטעם אינו בגלל שראוי לשכב על עור זה (הראיה: אם שחט בערב יו"ט - אסור לשטוח)!

1. שטיחת העור במקום שידרסוהו - כדי שלא ימנע מלשחוט.

הטעם אינו בגלל שאין איסור בנין וסתירה בכלים (הראיה: תיבות הבית שאינן משמשות לחנויות אסור לפרק)!

2. החזרת תריסי החנויות - כדי שלא ימנע מלהסירם.

הטעם אינו בגלל שאין איסור שבות במקדש (הראיה: לכהן שאינו עובד אסור להחזיר)!

3. החזרת תחבושת בשבת במקדש - כדי שיסירה לפני עבודתו משום חציצה.

הטעם אינו בגלל שהתירו טומאת עם הארץ ברגל בכל מקרה (הראיה: אם לא התחיל למכור אסור)!

4. ר' יהודה התיר לחבר לגמור ולמכור אוכל שמכר לעולי רגלים ברגל (ולא טימא זאת) - כדי שלא ימנע מלמכור ברגל לעולי רגלים.